

3. Труханова А. Т. Основы технологии швейного производства/ А. Т. Труханова. – М. : Высшая школа, 1987. – 287 с.

Загреба І.,
головний бібліотекар читального залу
відділу обслуговування користувачів
Центральної міської бібліотеки
ім. М.Л. Кропивницького ЦБС для
дорослих м. Миколаєва

АРТ-ПРОСТІР ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ: СУЧАСНИЙ ВИМІР (З ДОСВІДУ РОБОТИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ МІСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. М.Л. КРОПИВНИЦЬКОГО ЦБС ДЛЯ ДОРОСЛИХ М. МИКОЛАСВА)

У сучасному світі спостерігається прагнення до осучаснення бібліотек, їх трансформацію в динамічний соціокультурний майданчик, сучасний інформаційно-інтелектуальний та, водночас, дозвілєвий центр. Сучасні публічні бібліотеки активно відходять від архаїчної функції книгозбірні та книгосховища розвиваються, стають інтеграторами широкого спектру послуг, місцями креативних й освітніх новацій, центрами творчості, спілкування, обміну ідеями. Бібліотекознавці М.Я. Дворкіна, Г.Б. Ловков, С.Г. Матліна, Г.К. Озлоєва, В.Р. Фірсов відмічають, що бібліотеки (публічні, спеціальні) все частіше стають місцем проведення вільного часу читачів, багатопрофільними центрами дозвілля [1]. Не залишилась осторонь світових тенденцій Центральна міська бібліотека ім. М.Л. Кропивницького (ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького), у якій вже кілька років поспіль одним з напрямків діяльності є системна робота з організації арт-простору як платформи для сприяння всебічному розвитку особистості.

«У бібліотечному середовищі ХХІ ст. ключовим напрямом є належна організація культурних процесів, що визначають модернізацію соціокультурної сфери. Національна культура народу – це той великий скарб, що передається від покоління до покоління, примножується, збагачується. Особливо важливими є ретельна «реставрація» цілісного образу мистецького середовища, зіставлення та критична оцінка всіх його складових, повернення втраченого й усвідомлення нанесених деформацій, визначення найважливіших тенденцій розвитку та перспектив. Тому формування культурно-мистецького середовища в бібліотеці набуває великого значення, стає дедалі важливішим» [1].

Однією із складових культурно-мистецького середовища ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького є стаціонарні та мобільні виставкові майданчики у різних приміщеннях: читальна й кінолекційна зали, музична вітальня, фойє, відділ електронної інформації. Кожна експозиційна локація використовується залежно від змісту і мети виставки. Мобільні короточасні виставки, як правило,

розміщуються у фойє чи на абонементі для юнацтва. Найбільшим виставковим майданчиком бібліотеки є арт-галерея читальної зали. Її спеціальне виставкове обладнання дає можливість динамічно змінювати експозиції, одночасно експонувати до 40 витворів мистецтва. Серед специфічних позитивних рис виставкового майданчика – гарне природне освітлення галерейної площини, що неодноразово відзначали і експоненти, і мистецтвознавці і пересічні відвідувачі виставок.

Відкриття мистецьких виставок у бібліотеці відрізняються від усталених традицій музейних та галерейних вернісажів, проводяться у формі вільних інтерв'ю-діалогів, публічних інтерв'ю, творчих вечорів з елементами авторських екскурсій, навіть літературно-музичних композицій. Таке урізноманітнення форматів сприяє більш повному сприйняттю змісту виставок публікою, глибше розкриває особистість митця тощо. Бібліотечна виставкова галерея лише протягом минулого року була комфортною платформою для відкриття миколаївцям нових імен – «Людвіг Деч. Живопис», «Біографія. Кирило Ахтимович», знайомила з творчим доробком знаних митців – «Мюнхгаузен з Божого поля. Живопис народного художника України Андрія Антонюка», «Барви літа» (твори з фондів МОХМ ім. В.В. Верещагіна), «Юрій Одробінський. Дереворізьблення», «Миколаїв на межі часу» (твори Вадима Пустильника), гостинно приймала мандрівну патріотичну виставку «Лицарі нової історії (про будні бійців Добровольчого українського корпусу)» тощо. Така активна виставкова діяльність, пропагування локальної мистецької культури, розширення кола дружніх до бібліотеки миколаївських митців сприяли появі у бібліотеці власної, поки ще невеличкої, збірки творів живопису і графіки.

Одним з пріоритетних напрямків діяльності ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького є неформальна освіта дорослих. Серед низки різнобічних освітніх курсів для старшого покоління успішно діє цикл просвітницьких студій «Півгодини на мистецтво». Його мета – допомогти дорослим користувачам бібліотеки орієнтуватись у світі мистецтва, розвивати естетичні уявлення, художній смак, творче мислення. Під час щомісячних зустрічей відвідувачі студій розширюють свій культурний кругозір, навчаються дивитись, бачити і розуміти мистецькі витвори. Загалом програма циклу передбачає знайомство з окремими темами, жанрами, напрямками мистецтва та творчістю відомих художників. Програма студій «Півгодини на мистецтво», на відміну від традиційних освітніх програм, досить гнучка і може варіюватись за запитами відвідувачів. Кожна лекція супроводжується багатим ілюстративним матеріалом – мультимедійні презентації, книжкові перегляди, відеокоментарі мистецтвознавців. Під час постлекційної рефлексії відвідувачі активно ставлять питання та діляться враженнями, пропонують теми подальших зустрічей. Завдяки таким відкритим бесідам спрацювала освітня модель «рівний-рівному» – одна зі слухачок з досвідом музейної роботи стала лектором-волонтером.

Корисною інноваційною практикою організації бібліотечного арт-

простору поза бібліотекою стало проведення подій у міському просторі: на майданчику Літнього читального залу та під час вуличних акцій. У першу чергу, це open-air майстер-класи Літнього читального залу, де усі охочі опановували різні методи та техніки паперопластики – оригамі, 3D-аплікацію, квілінг тощо. Учасниками таких творчих лабораторій були діти та батьки з дітьми. Майстер-класи проводилися з урахуванням вікових особливостей дітей, їх інтересів. Такі зустрічі сприяють розвитку творчої особистості засобами інформальної освіти, розвивають інтерес до ручної творчості, стимулюють до самостійного опанування новими техніками.

Бібліотечний арт-простір – вільне середовище для спілкування, особистісного розвитку, навчання, творчості та активного дозвілля. Для його активної і різнобічної діяльності в нагоді стають партнерства з громадськими організаціями, освітніми центрами тощо. Взаємовигідна співпраця з молодіжною громадською організацією «Територія твого розвитку» дала можливість zorganizувати у бібліотеці проведення літературно-музичних зустрічей у форматі квартирника «KROPevening #Під гітару з чаєм». Такі арт-вечірки проходять у неформальній атмосфері, без довгих промов та чіткого сценарію. Для декого з учасників квартирник став першим в житті публічним виступом. Перші квартирники мали переважно музичний характер: виконання кавер-версій світових та українських пісенних хітів, авторських музичних композицій, (бардівських) пісень. Нині до участі долучилися й поети, які діляться своїми різними за стилем та тематикою віршами, а також у творчому тандемі з музикантами імпровізують, даючи змогу глядачам оцінити у прогресуючий напрям у сучасному мистецтві – читання поезії під музичний акомпанемент. Масовість відвідування (як учасників так і глядачів), кількість підготовлених виступів дозволяє зробити висновок, що квартирник – актуальний і цікавий формат організації арт-простору, який має можливості для подальшого розвитку.

Значиму роль в успішному функціонуванні бібліотечного арт-простору відіграє організація приміщення читальної зали ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького, що поєднує у собі гнучкий, здатний до трансформації, сучасний дизайн зі сталим класичним. У плануванні інтер'єру зі змішаним дизайном добре відображено принцип багатофункціональності, що цілком відповідає духу часу – новій концепції організації бібліотечного простору з вільним доступом.

Яскравим акцентом осучасненого інтер'єру читальної зали став поліфункціональний арт-об'єкт «Зелена дзига», який швидко набув популярності серед відвідувачів різного віку. Залежно від потреб та інтересів користувачів він слугує то зоною тихого читання, то самостійною інтелектуальною локацією для проведення різноманітних зустрічей, то майданчиком для ігрових баталій шанувальників настільних ігор, то вподобаним молоддю місцем для селфі, то мобільно трансформується для додаткового зонування приміщення.

Отже, арт-простір в бібліотеці – це можливість якісно і по-новому організувати різнопланову особистісно-орієнтовану діяльність бібліотеки.

Залежно від потреб користувачів така платформа може набувати креативно-мистецьких та освітніх функцій, стати місцем вільного розвитку особистості, сприяти активному й діяльному засвоєнню мистецьких знань та умінь, формуванню навичок продуктивного проведення вільного часу.

Список використаних джерел:

1. Пристай Г. І. Формування культурно-мистецького середовища в бібліотеці (на матеріалі Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка) / Г. І. Пристай // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 2. – С. 10-15. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2014_2_4.

Зайцева О.М.,

науковий співробітник відділу пересувних та стаціонарних виставок

Миколаївського обласного

краєзнавчого музею,

м. Миколаїв

ТЕКСТИЛЬНІ ЛЯЛЬКИ МАЙСТРИНЬ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ З ФОНДІВ МИКОЛАЇВСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ

Лялька - це один із найдревніших символів, який сотнями і навіть тисячами років супроводжував наших предків.

Українські ляльки з тканини - старовинний вид рукоділля, який нещодавно був на межі зникнення. Але традиції їх виготовлення частково збереглися до нашого часу та завдяки праці науковців набули широкого розповсюдження [1].

Текстильна лялька, сьогодні популярна практично скрізь. Попри глибоку, багатотисячолітню історію, відроджуватися це мистецтво почало не так давно. Якщо донедавна світ задовольняли фабричні тиражовані ляльки, то зараз неабияку зацікавленість викликають ляльки оригінальні, створені за технологією hand made.

Пошиття ляльки – це цікавий процес, в який вдихнули нове життя майстрині Миколаївської області. Ці твори виходять неповторними, притаманними нашому південноукраїнському мистецтву.

Миколаївський краєзнавчий музей в своїх фондах має колекцію текстильних ляльок майстринь, які є членами творчого об'єднання «Прибужжя» та Спілки майстрів народного мистецтва України.